

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE
ȘI EXAMINARE**

**DIRECȚIA GENERALĂ
EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚARE
PE TOT PARCURSUL VIEȚII**

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI**

CONCURSUL PENTRU OCUPAREA POSTURILOR DIDACTICE/ CATEDRELOR DECLARATE VACANTE/ REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

PROGRAMA PENTRU

LIMBA ȘI LITERATURA ELINĂ

București

2010

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentele propuneri privind evaluarea etapelor de formare continuă a personalului didactic se adresează profesorilor de limba elină din liceu, clasele: IX – XII și XIII.

Programa se axează pe valorificarea achizițiilor lingvistice și culturale ale antichității grecești actualizate în context modern european, ca factor de unitate și continuitate.

Elementul de noutate se referă la exigențele reformei față de pregătirea profesorilor, potrivit standardelor societății contemporane de eficiență și de eficacitate a sistemului de învățământ. Dincolo de o solidă pregătire de specialitate, profesorului i se cere desfășurarea eficientă a unui demers didactic formativ referitor la deprinderi și abilități specifice disciplinei, precum și utilizarea metodelor moderne de învățare.

Programa de concurs are ca puncte de plecare curriculum-ul național și programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru limba elină.

Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente, acte de a conduce la formarea capacităților și a competențelor prevăzute în programele școlare.

Urmărind obiectivele generale și specifice ale disciplinei, programa este astfel structurată încât să coreleze domeniul specialității (limba și literatura elină) cu științele conexe: metodică și pedagogia. Este important ca profesorul să poată demonstra felul în care aplică în actul didactic, aceste competențe în mod adecvat, creativ și reflexiv.

De asemenea, competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistematică în realizarea activităților didactice.

I. Competențe evaluate

1. Limba și literatura elină

Domenii de competență	Unități de competență
Comunicare	Comunicarea în relația profesor-elev; Demonstrarea abilităților de comunicare, empatică și de cooperare necesare realizării demersului educațional.
Curriculum	Cunoașterea conținuturilor științifice ale disciplinei limba și literatura elină; Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinei (limbă, literatură, elemente de istorie, cultură și civilizație) și problemele de învățare specifice domeniului; Cunoașterea integrală a conținuturilor și conceptelor operaționale din domeniile: limbă și literatură; Valorificarea foneticii și a lexicului limbii eline în limbile moderne; Înțelegerea și cunoașterea structurilor gramaticale specifice limbii eline; cunoașterea metodelor de analiză și interpretare a textului literar; capacitatea de a traduce un text literar din limba elină în limba română și de a realiza o retroversiune; Pentru domeniul literatură, se prevede cunoașterea operei autorilor prevăzuți în programa de liceu; cunoașterea epocilor fundamentale, a genurilor și speciilor literare precum și a operelor reprezentative pentru fiecare dintre acestea. Elaborarea proiectului didactic.
Evaluare	Capacitatea de evaluare a cunoștințelor elevului.

2. Metodică

Comunicare	<p>Capacitatea de a construi un climat educativ interactiv, de cooperare și stimulativ cu scopul creșterii rezultatelor activităților didactice;</p> <p>Conștientizarea exigențelor relației de comunicare a profesorului: elevii, familia, comunitatea, colectivul didactic și managerial;</p>
Curriculum	<p>Proiectarea parcursului disciplinar: obiective cadru și obiective de referință ale disciplinei; modele ale activității de învățare; conținuturi și concepte operaționale ale acestora.</p> <p>Capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplicarea adecvată a principiilor și a metodelor specifice de abordare a noțiunilor de limbă (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă și stilistică); -selectarea diverselor modalități de abordare a textului literar; -aplicarea creativă și reflexivă despre predarea – învățarea disciplinei; -selectarea și proiectarea unor conținuturi pentru programe de opționale de tipul aprofundare –extindere; -analizarea unor proiecte pentru opționalul ca disciplină nouă sau pentru opționalul integrat; <p>Capacitatea de a realiza și proiecta demersuri didactice trans – multidisciplinare.</p>
Evaluare	<p>Stabilirea tipurilor de evaluare; fixarea momentelor evaluării continue.</p> <p>Selectarea și proiectarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;</p> <p>Capacitatea de proiectare și realizare a evaluării competențelor dobândite de elevi.</p>
Formarea elevilor	<p>Oferirea unui model al disciplinei ca exercițiu de lectură, reflecție și transfer interdisciplinar în stilul personal de muncă intelectuală;</p> <p>Capacitatea de a adecva demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării intelectuale ale colectivului de elevi.</p>

II. Conținuturi

Teme de limbă

A. Sistemul fonologic al limbii eline

1. alfabetul grecesc; literele grecești ca simboluri științifice;
2. vocalismul: clasificarea vocalelor din punctul de vedere al timbrului și al cantității; diftongii, clasificarea diftongilor;
3. consoanele: clasificare, modificări calitative;
4. spiritele; semnele de punctuație;
5. pronunția;
5. accentul; regulile de accentuare;
6. cuvintele atone.

B. Structura morfo-sintactică a limbii eline

1. morfologia numelui: categoriile gramaticale nominale;
 - a. flexiunea articolului, substantivului, adjectivului și numeralului; tipuri de flexiune; paradigme;
 - b. flexiunea pronominală; clasificarea pronomelor; paradigme;
2. morfologia verbului: categoriile gramaticale; tipuri flexionare;
3. părțile de vorbire invariabile: adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția.

C. Sintaxa propoziției

1. subiect, predicat, atribut, apozitie, nume predicativ, complement;
2. funcțiile sintactice ale cazurilor;
3. acordul părților de propoziție; topica părților de propoziție.

D. Sintaxa frazei

1. coordonarea și subordonarea; propozițiile principale; propozițiile subordonate;
2. modurile în propozițiile principale; modurile și conjuncțiile introductive în propozițiile subordonate;
3. sintaxa formelor nominale ale verbului;
4. *consecutio modorum* în fraza elină.

E. Lexicul limbii eline

1. componența lexicului;
2. mijloace de îmbogățire a lexicului: derivarea și compunerea.

3. valorificarea lexicului limbii eline în limbile moderne: clișee internaționale, prefixoide, sufixoide, limbajul tehnico – științific / limbajul de specialitate.

Teme de literatură

Epoca arhaică

1. Homer

- opera;
- valoarea documentară a epopeilor homerice;
- viața oamenilor și a zeilor în universal creației homerice;
- influența stilului retoric asupra strategiei narative a *Iliadei* și *Odiseii*;
- limba homerică;
- problema homerică.

2. Hesiod viața și opera;

- *Theogonia* – poem genealogic;
- valoarea istorică, etică, filosofică a poemului *Munci și zile*;
- originalitatea stilistică.

3. Poeții elegiaci: Mimnerm, Solon, Theognis

- viața și opera;
- influența epopeilor homerice asupra tematicii, stilului și metricii poeziei elegiace;
- inovații metrice și stilistice.

4. Iambografii: Arhiloh

- viața și opera;
- varietatea tematică;
- caracterul satiric;
- valoarea filosofico-etică.

5. Poeții melici monodici: Alceu, Sappho

- viața și opera;
- teme majore în poezia monodică;
- caracteristici metrice și stilistice.

6. Poezia melică corală Pindar

- viața și opera;
- filosofia religioasă și morală.

Epoca clasică

7. Tragedia – istoric, caracteristici, reprezentanți,

8. Eschil

- viața și opera - ;
- elemente novatoare în opera lui Eschil.

9. Sofocle

- viața și opera;
- inovații în tehnica dramatică;
- varietatea caracterelor.

10. Euripide

- viața și opera;
- concepția nouă despre dramă;
- societatea contemporană în teatrul lui Euripide.

11. Aristofan

- viața și opera;
- invenția dramatică la Aristofan;
- tipologia personajelor lui Aristofan.

12. Platon

- viața și opera;
- arta dialogului la Platon;
- personaje și caractere.

13. Aristotel

- viața și opera;
- principiile filosofiei lui Aristotel;
- arta poetică.

14. Demostene

- viața și opera;
- caracteristicile generale ale omului de stat și ale oratorului prezentate în opera politică a lui Demostene.

15. Herodot

- viața și opera;
- valoarea documentară;
- arta lui Herodot.

16. Tucidide

- viața și opera;
- concepția istorică a lui Tucidide;
- valoarea artistică.

17. Menandru

- viața și opera;
- caracterul novator al noii comedii.

Epoca elenistică

18. Teocrit

- viața și opera;
- noutatea inspirației;
- limba și stilul.

19. Calimah

- viața și opera;
- caracterul realist al operei epigramatice;
- valoarea artistică a operei.

20. Apolonios din Rhodos

- viața și opera;
- dramatismul poemului Argonautica;
- stilul.

21. Polibiu

- viața și opera;
- caracterul general și pragmatic al istoriei polibiene;
- caracterul științific.

Epoca romană

22. Plutarh

- viața și opera;
- caracterul filosofic și moralist al scrierilor lui Plutarh;
- valoarea documentară a Vieților paralele;
- concepția istorică.

23. Lucian

- viața și opera;

- critica socială;
- arta și stilul.

24. Vasile cel Mare

- viața și opera;
- caracterul filosofic;
- arta

25. Grigore din Nazianz

- viața și opera;
- originalitatea oratorică;
- valoarea artistică.

26. Ioan Gură de Aur

- viața și opera;
- elocința.

Teme de metodică

1. Școala ca sistem; opțiunea pentru studiul limbilor clasice, motivația învățării. Studiarea limbii grecești din perspectiva integratoare a culturii și civilizației antice greco-romane.

2. Interdisciplinaritatea — obiectiv major în predarea limbii grecești; abordarea interdisciplinară a filosofiei, istoriei, mitologiei, religiei, geografiei, artei etc.

3. Corelarea conținuturilor disciplinare cu competențele vizate de efortul formativ al parcursului didactic de limbă greacă, având ca finalitate integrarea în viața socială și profesională.

4. Conexarea absolut necesară a segmentelor de proiectare, învățare și evaluare la toate palierele disciplinare: cunoașterea limbii, formarea reprezentărilor culturale și atitudinale, modele ale muncii intelectuale.

5. Proiectarea parcursului disciplinar:

- a) obiective-cadru de pedagogie generală;
- b) obiective de referință ale disciplinei, cu modele de activități de învățare;
- c) conținuturi și concepte operaționale ale acestora.

6. Strategii didactice ale învățării:

- a) tehnica traducerii și a analizei complexe a textului grecesc;

— metode și procedee folosite în predarea gramaticii grecești; tipul gradual de predare; structuri modulare;

— predarea lexicului grecesc; neologismele românești cu origine greacă; cuvintele grecești al căror radical e prezent în compunerea unor cuvinte savante; căile de îmbogățire, fixare și activizare a cunoștințelor de lexic grecesc, în scopul însușirii terminologiei științifice internaționale;

— metode de predare (clasice și moderne) a literaturii grecești; tehnica analizei stilistice a textului grecesc;

b) cunoașterea lumii grecești (cunoștințe actualizate despre lumea greco-romană).

7. Folosirea mijloacelor audio-vizuale în lecția de limbă și literatură greacă.

8. Evaluarea (obiective ale evaluării, tipuri de evaluare, tehnici specializate: diagnoza, evaluarea continuă, evaluare formativă și sumativă).

Bibliografie

I. Pentru temele de limbă

- Graur, Alexandru; Balmuș, C. – Gramatica limbii grecești, Iași, 1935;
- Humbert, J. – Syntaxe grecque, Paris, ediția a III-a, 1960;
- Marinescu-Himu, Maria; Vanț Ștef, Felicia – Limba elină, București, 1965;
- Palmer, L. – The Greek Language, New Jersey, 1980;
- Pieraccioni, D. – Grammatica greca, Roma, 1986;
- Vanț Ștef, Felicia – Sintaxa structurală a limbii vechi grecești, București, 1986.

II. Pentru temele de literatură

- Coman, I. – Tristețea poeziei lirice a Sfântului Grigore din Nazianz, București, 1938;
- Croiset, Alfred și Maurice – Histoire de la littérature grecque, vol. I-V, Paris, 1918-1935; Croiset, Alfred și Maurice – Manuel d'histoire de la littérature grecque, Paris;
- Fleury, E. – Hellénisme et christianisme de Saint Grégoire de Nazianz et son temps Paris, 1930;
- Legrand, Ph. – E. – La poésie alexandrine, Paris, 1924;
- Marinescu-Himu, Maria; Piatkowski, Adelina – Istoria literaturii eline, București, 1972; Pippidi, D.M. – Introducere în Iliada. Locul Odiseei în epica greacă, în volumul Variații pe teme clasice, București, 1981;
- Popescu, V. – Studiu introductiv în vol. Polybios, Istorii, București, 1966;
- Rachet, G. – Tragedia greacă, trad. rom., București, 1980;

- Vornicescu, N. – Despre viața și opera Sfântului Vasile cel Mare la 1600 de ani de la trecerea sa către Domnul, Craiova, 1979;

Texte literare suport

- Herodot, Historiae, I, 29-32
- Tucidide, Historiae, III, 81-83
- Xenophon, Cyropaedia, c. I, cap. II, 1-8
- Platon, Phaidon, 107c-108c, 113d-114c
- Lysias, Olympicus (XXXIII), 1-9
- Lucian, Dialogi Mortuorum, I, XIII, XV;
- Actus Apostolorum, 24-25

II. Pentru temele de metodică disciplinei

- Dumitru, Maria Luiza – Limba elină, manual pentru clasa a XI-a, editura Humanitas, 2003;
- Lăzărescu, Constantin; Marin, Andrei – Manual de limbi clasice pentru anul III al Seminariilor Teologice, editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993;
- Constantin Lăzărescu, Andrei Marin, Manual de limbi clasice pentru anul IV al Seminariilor Teologice, editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993;
- *Consfătuirea pe țară cu privire la manualele de limbi clasice*, în Studii clasice, nr. XX/1981;
- Graur, Alexandru, - Cultivarea limbii în școală, în Tribuna școlii nr. 9/XXI, 1972;
- Ionescu, Miron – Lecția între proiect și realizare, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1982;
- Mînzat, I., Turcu, A. – Interdisciplinaritatea, factor de progres al învățămîntului contemporan, în Revista de pedagogie nr. 3/1981;
- Popescu, David – Valoarea educativă a studiilor clasice, București, EDP, 1972; Ungureanu, Gh. – Îmbogățirea cu neologisme a vocabularului elevilor de liceu, în Revista de pedagogie nr. 2/1981.

Grupul de lucru:

Prof. Stela ACHIM, inspector de specialitate limba și literatura română-limbi clasice, ISJ - Hunedoara

Prof. Elena CRĂCEA, Liceul Teoretic „George Călinescu”, Constanța

Prof. Luminița GHEORGHIU, Colegiul Național „Gheorghe Șincai”, București